

**Rozwód i separacja.
Komentarz do art. 55–61(6)
KRO oraz związanych z nimi
regulacji KPC**

Przedmowa

Wprawdzie wartością o podstawowym znaczeniu dla życia indywidualnego i społecznego jest trwała rodzina, będąca – przynajmniej zazwyczaj – konsekwencją trwałego małżeństwa, to jednak z wielu różnych i złożonych przyczyn znajduje akceptację możliwość rozwiązania małżeństwa przez rozwód. Prawnym potwierdzeniem tej akceptacji są uregulowania zawarte w ustawie z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359) – zwłaszcza art. 56 KRO.

To, czy rodzina, w tym zwłaszcza tzw. rodzina mała (tj. rodzina składająca się z rodziców oraz ich wspólnych dzieci, które nie zawarły jeszcze małżeństwa), spełnia i jest zdolna do spełniania swojej roli w życiu społecznym i narodowym, zależy m.in. od tego, czy wewnętrznie funkcjonuje ona prawidłowo. To spełnianie i zdolność do spełniania przez rodzinę roli, o którą tu chodzi, jest uzależnione m.in. od tego, czy między małżonkami (bo z reguły to oni stanowią podstawę rodziny) istnieją wszystkie i właściwe więzi niezbędne do ich zgodnego pożycia. Zwłaszcza brak tych więzi, a zatem stan zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego, może powodować prawną ingerencję w życie danej rodziny. Ingerencję uzasadnioną interesem tej rodziny i jej poszczególnych członków (w tym zwłaszcza małoletnich dzieci), a – w konsekwencji – interesem społecznym. Możliwość takiej ingerencji ustawodawca wprowadził w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, dopuszczając orzeczenie separacji (zwłaszcza w art. 61¹ KRO).

Jeżeli rozwodzący się albo separujący się małżonkowie mają wspólne, zwłaszcza małoletnie, dziecko, wtedy z rozwiązaniem małżeństwa przez rozwód albo z orzeczeniem separacji są ściśle związane w szczególności określone kwestie dotyczące zagwarantowania – na ile to możliwe – optymalnych warunków psychicznej i fizycznej egzystencji danego dziecka, w tym także – gdy trzeba – warunków jego rozwoju. Swój udział w tworzeniu tych gwarancji mają również sądy rozpoznające sprawy o rozwód lub o separację. Zapewnienie tych gwarancji i właściwa ich realizacja powinna być troską społeczną.

Już z tych względów także przepisy normujące ustanie małżeństwa oraz separację (art. 55–61⁶ KRO) oraz przepisy z nimi związane wymagają podejmowania systematycznych prób analizy, służących zwłaszcza należytemu stosowaniu prawa, o które chodzi – tym bardziej, że zwłaszcza ilość spraw o rozwód jest znaczna.

Niniejszy komentarz uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 31.7.2020 r., jak również m.in. opublikowane do 31.7.2020 r. orzecznictwo, w tym zwłaszcza orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Mamy nadzieję, że przedstawiając ten komentarz, wychodzimy naprzeciw Państwa oczekiwaniom.

Poznań–Pleszew, sierpień 2020 r.

Anna Haak-Trzuskawska
Henryk Haak

[Przejdź do księgarni →](#)